

3.1. SLOBODA KRETANJA ROBA

3.1.1. PRAVNI OKVIR

Pravni okvir koji uređuje slobodno kretanje roba u Republici Hrvatskoj tijekom 2003. g. u znatnoj je mjeri usklađen s propisima Europske unije. To se odnosi na područje tehničkog zakonodavstva, razmjenu podataka, javne nabave i slobodu kretanja kulturnih dobara. U nastavku je dan prikaz svih zakonodavnih aktivnosti iz 2003. g. kao i daljnjih aktivnosti planiranih za 2004. godinu.

3.1.2. INSTITUCIONALNI OKVIR

Područje slobode kretanje roba ulazi u nadležnost više institucija. Područje tehničkog zakonodavstva, s obzirom na donošenje tehnički propisa, prije svega u nadležnosti je Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. U tom smislu za 2004. g. predviđa se i osnivanje posebne Uprave za unutarnje tržište u sklopu Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva. Nadalje, za donošenje tehničkih propisa iz svog područja zaduženo je svako pojedino ministarstvo.

Usklađivanjem tehničkog zakonodavstva predviđa se i usklađivanje institucionalne strukture, što će utjecati i na dosadašnju organizaciju Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo, normizaciju i mjeriteljstvo.

Novi zakonodavni okvir predviđa osnivanje nezavisnih tijela za normizaciju i akreditaciju, koji moraju postati operativni do početka 2005.g.

Za provođenje nadzora nad tržištem nadležan je Državni inspektorat.

Područje javnih nabava u nadležnosti je Ministarstva financija, dok je u postupku osnivanje Ureda za javne nabave, te je оформljena Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave.

Sloboda kretanja kulturnih dobara u nadležnosti je Ministarstva kulture.

3.1.3. HORIZONTALNA PITANJA

Aktivnosti vezane za usklađivanje tehničkog zakonodavstva određene su zakonima koje je Sabor Republike Hrvatske donio 25. rujna odnosno 1. listopada 2003. godine.

Zakoni koji su doneseni u skladu s Nacionalnim programom Republike Hrvatske u 2003. godini su:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti
2. Zakon o općoj sigurnosti proizvoda
3. Zakon o normizaciji
4. Zakon o akreditaciji i
5. Zakon o mjeriteljstvu.

Zakonom tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti uređuju se slijedeća pitanja:

- način utvrđivanja tehničkih zahtjeva za proizvode radi zaštite života, zdravlja i sigurnosti ljudi, domaćih životinja, imovine i okoliša
- donošenje tehničkih propisa i primjena norma u vezi s tehničkim propisima
- prava i obveze pravnih i fizičkih osoba koja proizvode, uvoze ili ih stavljaju na tržište,
- postupci ocjenjivanja sukladnosti i znakovi sukladnosti
- prava i obveze pravnih i fizičkih osoba za provođenje aktivnosti povezanih s ocjenjivanjem sukladnosti
- valjanost dokumenata i znakova sukladnosti izdanih u inozemstvu

- nadzor nad provođenjem propisa
- kaznene, prijelazne i završne odredbe

Ovaj je zakon temelj za implementaciju direktiva Novoga pristupa koje se odnose na skupine srodnih proizvoda i vrste rizika, i to:

- niskonaponska oprema (73/23/EEC)
- jednostavne tlačne posude (87/404/EEC)
- sigurnost igračkaka (88/378/EEC)
- elektromagnetska kompatibilnost (89/336/EEC)
- građevni proizvodi (89/106/EEC)
- strojevi (98/37/EC)
- dizala (95/16/EC)
- osobna zaštitna oprema (89/686/EEC)
- neautomatske vage (90/384/EEC)
- medicinski uređaji, općenito (93/42/EEC)
- medicinski uređaji, aktivni implantati (90/385/EEC)
- medicinski uređaji, in vitro dijagnostika (98/79/EC)
- plinski uređaji, na plinovita goriva (90/396/EEC)
- novi toplovodni kotlovi na tekuća i plinovita goriva, zahtjevi za učinkovitost (92/42/EEC)
- eksplozivi za civilnu uporabu (93/15/EEC)
- oprema i zaštitni sustavi za potencijalno eksplozivne atmosfere (94/9/EC)
- rekreacijska plovila (94/25/EC)
- pakiranje i ambalažni otpad (94/62/EC)
- radijski i telekomunikacijski krajnji uređaji (99/5/EC)
- tlačna oprema (97/23/EC)
- žičare za prijevoz ljudi (2000/9/EC).

Zakon je osnova i za uvođenje u nacionalno zakonodavstvo općeg pristupa, odnosno odluke Vijeća 93/465/EEC koja se odnosi na različite faze ocjene sukladnosti i pravila za stavljanje i uporabu oznake CE..

Čelnici tijela državne uprave implementirat će europske direktive novoga pristupa posebnim propisima, a u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske.

Prema tome podzakonske akte kojim se implementiraju direktive Novog i Općeg pristupa tijela državne uprave trebaju donijeti do kraja 2004. godine.

Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda uređuju se slijedeća pitanja:

- opća sigurnost proizvoda koji se stavljaju na tržište
- zakon se primjenjuje na sve proizvode kad poseban propis ne uređuje područje sigurnosti određenoga proizvoda
- pojmovi koji se upotrebljavaju u zakonu, kao što su proizvod, sigurni proizvod, opasni proizvod, proizvođač, raspačavač, povlačenje i sprečavanje raspačavanja
- obveze proizvođača i raspačavača proizvoda prilikom stavljanja sigurnih proizvoda na tržište
- opći sigurnosni zahtjevi i kriteriji ocjene sukladnosti
- nadzor
- određivanje sadržaja i postupka obavješćivanja tijela državne uprave, međunarodnih subjekata i javnosti

- kaznene odredbe i
- prijelazne i završne odredbe.

Ovim se zakonom implementira Direktiva 2001/95/EC Europskog Parlamenta i Vijeća koja se odnosi na opću sigurnost proizvoda, a kojom se postiže usklađivanje mjera zemalja članica u cilju nametanja općih obveza kako bi se na tržište stavljali samo sigurni proizvodi, kako bi se osigurala dosljedna i visoka razina zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača u EZ-u i prikladno funkcioniranje unutarnjega tržišta.

3.1.3.1. NORMIZACIJA

Zakonom o normizaciji uređuju slijedeća pitanja: načela i ciljevi hrvatske normizacije, osnivanje, organizacija i djelovanje tijela koje obavlja poslove nacionalnoga normirnoga tijela, pripremanje i izdavanje hrvatskih norma i njihova uporaba.

Zakonom se osniva neovisno tijelo koje obavlja poslove nacionalne normizacije te se u radu toga tijela uvodi institut dobrovoljnog članstva, čime će se postići da budu jače zastupljeni interesi svih zainteresiranih strana u aktivnostima normirnoga tijela i upravljanju tim tijelom (industrije, potrošača, ispitnih i potvrdbenih laboratorija, udruga itd.), a ne samo državne uprave.

U skladu sa člankom 15. tog Zakona Vlada Republike Hrvatske donijet će akt o osnivanju hrvatskog normirnoga tijela i imenovati privremenog ravnatelja najkasnije do 30. rujna 2004. godine, a hrvatsko normirno tijelo počinje s radom 01. siječnja 2005. godine.

Da bi se to ostvarilo potrebno je poduzeti pripremne radnje kao što su: osiguranje sredstava za rad hrvatskog normirnoga tijela, radni prostor, provesti postupak upisa u sudski registar te osigurati ljude koji će obavljati taj posao.

3.1.3.2. AKREDITACIJA

Zakonom o akreditaciji uređuju se slijedeća pitanja:

- osnivanje, organizacija i djelovanje tijela koje obavlja poslove nacionalne službe za akreditaciju
- određivanje područja u kojemu se provodi akreditacija
- akreditacija u vezi s propisima o ocjenjivanju sukladnosti
- pojmovi koji su upotrijebljeni u zakonu
- način financiranja hrvatske akreditacije.

Vlada Republike Hrvatske donijet će akt o osnivanju akreditacijskog tijela i imenovati privremenog ravnatelja najkasnije do 30. rujna 2004., a akreditacijsko tijelo počinje s radom 01. siječnja 2005. godine.

Da bi se to ostvarilo potrebno je poduzeti pripremne radnje kao što su: osiguranje sredstava za rad akreditacijskog tijela, radni prostor, provesti postupak upisa u sudski registar te osigurati ljude koji će obavljati taj posao.

3.1.3.3. MJERITELJSTVO

Zakonom o mjeriteljstvu uređuju se slijedeća pitanja

- uporaba zakonitih mjernih jedinica

- osnivanje, organizacija i djelovanje tijela koja obavljaju poslove zakonskog mjeriteljstva
- način razvoja, održavanja i uporabe državnih etalona, prava i obveze nacionalnih umjernih laboratorija, umjeravanje etalona i potvrđivanje referencijskih tvari
- vrste i uporabu zakonitih mjerila
- ispitivanje sukladnosti mjerila s mjeriteljskim propisima i ovjeravanje mjerila
- stavljanje mjerila u promet i uporabu
- ispitivanje sukladnosti zapakiranih proizvoda
- prava i obveze ovlaštenih servisa za pripremu mjerila za ovjeravanje
- priznavanje potvrda i oznaka sukladnosti izdanih u inozemstvu
- provođenje službenih mjerenja
- prijenos ovlasti u području zakonskog mjeriteljstva
- djelovanje mjeriteljske inspekcije
- način financiranja djelatnosti i naknade.

Podzakonskim aktima za provedbu ovih zakona implementirati će se direktive iz starog pristupa.

3.1.3.4. NADZOR TRŽIŠTA

Nadzor nad tržištem posebno je uređen Zakonom o Državnom inspektoratu (Narodne novine 76/99). Nadležnost za obavljanje inspeksijskih poslova koji se odnose na tržište dana je inspektorima Državnog inspektorata.

Državni inspektorat između ostalog nadzire obavljanje djelatnosti trgovine na domaćem tržištu, s inozemstvom, zaštitne mjere pri izvozu i uvozu, mjere ograničavanja obavljanja trgovine, nepošteno tržišno natjecanje, trgovačko posredovanje, zaštitu potrošača, temeljne zahtjeve, odnosno kakvoću, norme čija je primjena obvezna sustav i ocjenjivanja sukladnosti proizvoda s temeljnom zahtjevima i normama, isprave koje moraju imati proizvodi, deklariranje, označavanje, obilježavanje i pakiranje proizvoda, usluge u trgovini i ostale usluge, valjanost žigova i isprava o ispravnosti mjerila, te ispunjenje mjeriteljskih zahtjeva za pakovine, zatim zaštitu industrijskog oblička, žigova i korištenje oznaka zemljopisnog podrijetla proizvoda te promet predmeta od plemenitih kovina i drugo.

Inspektorima Državnog inspektorata osigurana je mogućnost provjere sukladnosti proizvoda u ovlaštenim ustanovama za ispitivanje. Metodologija rada (uzimanje uzoraka, postupanje s uzorcima, obavješćivanje vlasnika robe i drugih zainteresiranih stranaka, troškovi ispitivanja i drugo) propisano je odredbama Zakona o državnom inspektoratu.

Za pojedine grupe proizvoda, posebnim su provedenim propisima donesenim temeljem starog Zakona o normizaciji, točno propisane metode uzimanja prosječnog uzorka i metode ispitivanja i parametri u svezi provjere sukladnosti proizvoda s propisima i deklariranom kakvoćom.

Državni inspektorat nadležan je i prema novom horizontalnom zakonodavnom okviru za provedbu nadzora tržišta, no u tom kontekstu biti će potrebno dodatno jačanje administrativnih sposobnosti Državnog inspektorata, posebno u pogledu edukacije inspektora o operacionalizaciji novog sustava tehničkog zakonodavstva.

3.1.3.5. RAZMJENA PODATAKA

3.1.3.5.1. Pravni okvir:

Pravni okvir iz ovog područja tijekom 2003. uspostavljen je donošenjem Zakona o zaštiti osobnih podataka (NN br.103/03).

Zakon je uspostavio regulativu u odnosu na: način i uvjete obrade osobnih podataka, obrade posebnih kategorija osobnih podataka, obvezu informiranja ispitanika, povjeravanje poslova obrade osobnih podataka, iznošenje osobnih podataka iz Republike Hrvatske, zaštite rada ispitanika, obrade podataka u novinarske svrhe, te nadzor nad djelovanjem sustava obrade osobnih podataka.

Zakonom je također izvršeno usklađivanje s relevantnim propisom EU (Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka i slobodnog kretanja tih podataka).

S obzirom da je Zakon stupio na snagu po prvi puta u RH, njegovu uspješnu primjenu nužno je osigurati i donošenjem odgovarajućih podzakonskih akata.

Od planiranih zakonodavnih aktivnosti u 2004. iz ovog područja predviđa se donošenje Uredbe VRH kojom se propisuje način pohranjivanja i posebne mjere tehničke zaštite posebnih kategorija osobnih podataka (uz prethodno mišljenje Agencije za zaštitu osobnih podataka), te Uredbe VRH kojom se propisuje način vođenja evidencije o zbirkama osobnih podataka i obrazac evidencije (uz prethodno mišljenje Agencije za zaštitu osobnih podataka).

3.1.3. 5.2. Institucionalni okvir

Zakonom o zaštiti osobnih podataka (N/N br.103/03), predviđeno je osnivanje Agencije za zaštitu osobnih podataka, kao novog tijela koje će temeljem javnih ovlasti nadzirati provođenje zaštite osobnih podataka, te ukazivati na uočene zlouporabe u prikupljanju osobnih podataka.

Stupanjem Zakona na snagu, Agencija je formalno osnovana, ali do sada još nije započela s efektivnim radom.

S radom će Agencija započeti imenovanjem Ravnatelja i Zamjenika ravnatelja koje je upravo u tijeku.

3.1.4. DIREKTIVE NOVOG PRISTUPA

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 16. siječnja 2003. godine prihvaćena je Nacionalna strategija za usklađivanje hrvatskog tehničkog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU. Taj strateški dokument određuje odgovornosti za prijenos i primjenu pojedinih direktiva Novog pristupa. Vlada Republike Hrvatske osnovala je Stalnu radnu skupinu za koordinaciju aktivnosti čiji je cilj provedba navedene Nacionalne strategije.

Kao osnovni preduvjet za tehničko usklađivanje sa EU i prenošenje direktiva Novog pristupa u hrvatsko zakonodavstvo donesen je horizontalni zakon, Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti. Uz njega doneseni su Zakon o normizaciji, Zakon o akreditaciji i Zakon o općoj sigurnosti proizvod, provedbom koji će se uspostaviti cjelokupna infrastruktura i sustav kompatibilni europskim.

Prema Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za gospodarstvo mora u roku od 6 mjeseci od dan stupanja na snagu zakona utvrditi provedbeni program u kojem će utvrditi nadležnosti za prenošenje Direktiva Novog pristupa. Nadležnost pojedinih ministarstava za usklađivanje zakonodavstva odnosno implementaciju europskih direktiva Novog pristupa u hrvatsko zakonodavstvo već je preliminarno utvrđena Nacionalnom strategijom usklađivanja tehničkog zakonodavstva Republike Hrvatske s tehničkim zakonodavstvom Europske unije. U prvoj fazi tog procesa ocjenjuje se pripremljenost i osposobljenost zaduženih ministarstava za provođenje procesa implementacije i njegove koordinacije, što će biti osnova za pripremu detaljnijeg plana implementacije.

U tom smislu u svakom ministarstvu zaduženom za preuzimanje određene direktive Novog pristupa određene su odgovorne osobe, te osnovane radne skupine za prenošenje pojedinih direktiva odnosno pripremu tehničkih propisa za pojedina područja.

Nadalje u okviru Stalne radne skupine donesen je Operativni plan provedbe Nacionalne strategije kojim se predviđa institucionalno jačanje Ministarstva gospodarstva, kao tijela nadležnog za tehničko zakonodavstvo, a napose osnivanje posebne Uprave za unutarnje tržište.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva za sada nema dovoljan broj osposobljenih zaposlenika za provedbu usklađivanja tehničkog zakonodavstva. Stoga je prioritetno potrebno provesti organizacijske promjene i uključivanjem u CARDS program provesti specijalističko osposobljavanje postojećih kao i zapošljavanje novih stručnjaka za tehničko zakonodavstvo.

Trenutno su, temeljem starog Zakona o normizaciji (Narodne novine 55/96) za gotovo sva područja koja su u EU uređena direktivama Novog pristupa, na snazi tehnički propisi koji određuju tehničke uvjete proizvoda koji nisu u skladu s europskim zahtjevima.

Tijekom 2004. g. predviđa se donošenje novih tehničkih propisa usklađenih s direktivama Novog pristupa.

3.1.4.1. NISKONAPONSKA OPREMA

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za preuzimanje Direktive 73/23/EEZ o niskonaponskoj opremi u hrvatsko zakonodavstvo zaduženo je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Za ovo područje u Republici Hrvatskoj trenutno su na snazi tehnički propisi doneseni na temelju starog Zakona o normizaciji, koji nisu u skladu s europskim zahtjevima. To su: Naredba o obvezatnom atestiranju elektroničkih kućanskih aparata i elektroničkih aparata za sličnu upotrebu (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Naredba o obvezatnom atestiranju električnih aparata za domaćinstvo (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Naredba o obvezatnom atestiranju ručnih alata s elektromotorima (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Naredba o obvezatnom atestiranju transformatora za razdvajanje i sigurnosnih transformatora za razdvajanje (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Naredba o obvezatnom atestiranju elektroenergetskih izoliranih vodiča i kabela (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Naredba o obvezatnom atestiranju sklopki za naprave (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Naredba o obvezatnom atestiranju grla za žarulje sa navojem (Narodne novine br. 55/96; 131/00).

U tom smislu tijekom 2004. godine predviđa se izrada Nacrta Pravilnika o niskonaponskoj opremi, čije se donošenje predviđa za prosinac 2004. godine.

3.1.4.2. JEDNOSTAVNE TLAČNE POSUDE

Temeljem strog Zakona o normizaciji (NN55/96) najveći dio tehničke regulative preuzet je iz zakonodavstva bivše države SFRJ, koja se konceptijski temelji na starom pristupu i normama koje su danas tehnički zastarjele. Postojeća tehnička regulativa za područje tlačnih posuda (Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne tlačne posude iz 1983. i Pravilnik za pokretne tlačne posude iz 1980.) ne odgovara današnjim zahtjevima i mogućnostima proizvodnje, a niti gospodarskim potrebama primjene.

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za preuzimanje Direktive 87/404/EEZ za jednostavne tlačne posude u hrvatsko zakonodavstvo zaduženo je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. U tom smislu tijekom 2004. godine predviđa se izrada Nacrta Pravilnika za jednostavne tlačne posude, čije se donošenje predviđa za prosinac 2004. godine.

3.1.4.3. IGRAČKE

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva do konca 2004. god. potrebno je izvršiti usklađivanje ovog područja sa direktivom 88/378/EEZ za sigurnost igračkaka, za što je zaduženo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Važeći propis kojim je regulirano područje sigurnosti igračkaka je Pravilnik o uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opće uporabe koji se mogu stavljati u promet (NN 197/03).

3.1.4.4. GRAĐEVNI PROIZVODI

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva zaduženo je do konca 2004. god. izvršiti usklađivanje ovog područja sa direktivom 89/106/EEZ koja se odnosi na građevne proizvode. Tijekom 2003. g. pripremljene su izmjene i dopune odredbi Zakona o gradnji (1999.) u vezi s građevnim proizvodima, a vezano na Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti. Izmjene se odnose na tehničke propise, propise o temeljnim zahtjevima za pojedine građevne proizvode, detaljnije propisivanje tehničkog dopuštenja za građevne proizvode, detaljnije propisivanje vezano na potvrđivanje sukladnosti građevnih proizvoda (modeli i CE označavanje), osim u odnosu na do sad propisanu uporabljivost propisivanje stavljanja u promet građevnih proizvoda, razvoj infrastrukture potrebne za provedbu potvrđivanja sukladnosti i nadzora tržišta građevnih proizvoda.

Tijekom 2003. g. izrađen je Nacrt Pravilnika o uporabljivosti građevnih proizvoda s popisom proizvoda za koje dobavljač mora imati dokaz uporabljivosti i popisom građevnih proizvoda čiju kakvoću nadzire građevni inspektor – sastavljeni popisi. Izrađen tekst pravilnika prošao je prvi krug usaglašavanja s DZNM. Isto tako izrađen je Nacrt Pravilnika o uvjetima i mjerilima za davanje ovlaštenja pravnoj osobi za davanje tehničkog dopuštenja za građevne proizvode.

Nadalje, izrađen je Nacrt Temeljnih zahtjeva za građevinski cement (zajedno s prvom europskom harmoniziranom normom umjesto dosadašnje Naredbe o obveznom atestiranju – model za sve ostale građevne proizvode), utvrđen je popis građevnih proizvoda za koje će biti potrebno izraditi temeljne zahtjeve, odnosno ukoliko je moguće prije toga, preuzimanje harmonizirane europske norme za takve proizvode.

Kao daljnji korak, pokrenuta je inicijativa prema Vladi RH da se Uprava za graditeljstvo Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja nominira kao predstavnika tijela vlasti za područje graditeljstva u RH u svojstvu promatrača («observer») pri EOTA-i (Europskoj organizaciji za tehnička dopuštenja),

Uspostavljena je suradnja s Institutom za prozorsku tehniku (IFT) iz Rosenheima (Njemačka) preko Euroinspekt-drvo kontrole iz Zagreba u području potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda. Taj njemački institut je inače «Notified Body» za to područje za Njemačku i Austriju.

U sklopu Međuvladinog hrvatsko-slovačkog odbora za trgovinsko-gospodarsku suradnju u području potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda obavljani su pregovori te izvršene sve pripremne radnje za mogućnost sklapanja MRA(«ugovora o međusobnom prepoznavanju») u području potvrđivanja sukladnosti građevnih proizvoda, nužnog za slobodnu trgovinu istim.

3.1.4.5. ELEKTROMAGNETSKA KOMPATIBILNOST

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje elektromagnetske kompatibilnosti nadležno je Ministarstvo pomorstva, prometa i veza **(MMTPR)**.

Za ovo područje u Republici Hrvatskoj trenutno su na snazi tehnički propisi doneseni na temelju starog Zakona o normizaciji, koji nisu u skladu s europskim zahtjevima. To je Pravilnik o obvezatnom atestiranju proizvoda koji prouzrokuju radio-frekvencijske smetnje te o uvjetima kojima moraju udovoljavati poduzeća i druge pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 131/00).

Na temelju Zakona o telekomunikacijama planira se uz primjenu tehničke pomoći CARDS programa tijekom 2004.g. donijeti Pravilnik o elektromagnetskoj kompatibilnosti kojim bi se trebali zadovoljiti svi temeljni zahtjevi Direktive 89/336/EEZ koja se odnosi na elektromagnetsku kompatibilnost. Uz to planira se izraditi sveobuhvatna studija o postojećem stanju i istražiti mogućnost osnivanja europski priznatog laboratorija za odgovarajuća EMC ispitivanja.

3.1.4.6. STROJEVI

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za preuzimanje Direktive 98/37/EEZ o strojevima u hrvatsko zakonodavstvo zaduženo je Ministarstvo gospodarstva . U tom smislu tijekom 2004. godine predviđa se izrada Nacrta Pravilnika o sigurnosti strojeva, čije se donošenje predviđa za prosinac 2004. godine.

3.1.4.7. OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA

Trenutno je u Hrvatskoj područje proizvodnje, ispitivanja i stavljanja u promet osobnih zaštitnih sredstava i osobne zaštitne opreme djelomično uređeno s više zakonskih i podzakonskih akata. To su prije svega Zakon o zaštiti na radu (Narodne novine, br. 59/96, 94/96 i 114/03) i Pravilnik o evidenciji, ispravama, izvještajima i knjizi nadzora iz područja zaštite na radu (Narodne novine, br. 52/84).

U području osobne zaštitne opreme trenutno su na snazi slijedeću tehnički propisi: Naredba o obveznom atestiranju šljemova za zaštitu u industriji (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Naredba o obvezatnom atestiranju ručnih i prijevoznih aparata za gašenje požara (Narodne novine br. 55/96; 1/01), Naredba o obveznom atestiranju vatrogasnih šljemova (Narodne novine br. 55/96; 1/01), Pravilnik o obveznom atestiranju zaštitnih opasača te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Pravilnik o obveznom atestiranju penjalica za drvene stupove te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 1/01) i Naredba o obveznom atestiranju aparata za zaštitu organa za disanje (Narodne novine br. 55/96; 131/00).

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za preuzimanje Direktive 89/686/EEZ koja se odnosi na osobnu zaštitnu opremu (izmjene 93/68/EEZ, 93/95/EEZ, 96/58/EZ) u hrvatsko zakonodavstvo zaduženo je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. U tom smislu tijekom 2004. godine predviđa se izrada Nacrta Pravilnika o stavljanju na tržište osobnih zaštitnih sredstava i opreme, čije se donošenje predviđa za prosinac 2004. godine.

3.1.4.8. NEAUTOMATSKE VAGE

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva određeno je da će Državni zavod za intelektualno vlasništvo, normizaciju i mjeriteljstvo (**DZIVNM**) prenijeti u hrvatsko zakonodavstvo Direktivu 90/384/EZ koja se odnosi na neautomatske vage. Temeljem Zakona o mjeriteljstvu za 2004. godinu predviđa se donošenje Pravilnika o mjeriteljskim zahtjevima za neautomatske vage i načinu ocjene sukladnosti.

3.1.4.9. PLINSKI UREĐAJI

Temeljem strog Zakona o normizaciji (NN55/96) najveći dio tehničke regulative za ovo područje preuzet je iz zakonodavstva bivše države SFRJ, koji su se temeljili na tada primjenjivanim normama, koje su danas tehnički zastarjele. U zadnjih nekoliko godina doneseno je više pravilnika i naredbi vezanih za obvezatno atesiranje plinskih peći i uređaja, kao što su Naredba o obvezatnom atestiranju pokretnih plinskih peći za grijanje bez priključka na dimnjak (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Pravilnik o obveznom atestiranju plinskih kuhinjskih štednjaka, kuhala, pećnica, roštilja i stolnih štednjaka te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 131/00), Pravilnik o obveznom atestiranju plinskih uređaja za velike kuhinje i za kampiranje te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 79/95; 131/00), Naredba o obvezatnom atestiranju čeličnih boca s ventilom za plinove propan-butan (Narodne novine br. 55/96; 131/00), te Naredba o obvezatnom atestiranju regulatora tlaka za tekuće plinove propan-butan (Narodne novine br. 55/96; 1/01).

Međutim, postojeća tehnička regulativa za područje plinskih uređaja je nepotpuna i ne obuhvaća sve aspekte sigurnosti proizvoda, koji su uređeni europskim direktivama Novog pristupa.

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva predviđeno je da se do konca 2004. godine izradi prijedlog podzakonskog akta za plinske uređaje (Pravilnik za plinske uređaje), u skladu sa Direktivom Novog pristupa 90/396/EEZ za uređaje na plinovita goriva. Nadležno tijelo je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

3.1.4.10. TOPLOVODNI KOTLOVI

Temeljem starog Zakona o normizaciji (NN55/96) najveći dio tehničkih propisa za ovo područje preuzet je iz zakonodavstva bivše države SFRJ, koja se konceptijski temelji na "starom pristupu" i normama, koje su danas tehnički zastarjele. Postojeća tehnička regulativa za područje kotlova u Republici Hrvatskoj (Pravilnik o tehničkim propisima za izradu i upotrebu parnih kotlova, parnih sudova, pregrijača pare i zagrijača vode iz 1957. godine), ne obuhvaća sve aspekte sigurnosti proizvoda, koji su uređeni europskim direktivama Novog pristupa, niti odgovara zahtjevima i mogućnostima današnje proizvodnje i potrebama primjene.

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva predviđeno je da se do konca 2004. godine izradi prijedlog Pravilnika o zahtjevima za djelotvornost novih toplovodnih kotlova na plinovita ili kapljevita goriva u skladu sa Direktivom Novog pristupa 92/42/EEZ o zahtjevima za djelotvornost novih vrelovodnih kotlova na plinovita ili kapljevita goriva. Nadležno tijelo je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

3.1.4.11. EKSPLOZIV ZA CIVILNU UPORABU

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje eksploziva za civilnu uporabu nadležno je Ministarstvo unutarnjih poslova. Odlukom ministra unutarnjih poslova od 28. srpnja 2003. godine osnovana je radna skupina za izradu Nacrta prijedloga

Zakona o eksplozivnim tvarima za gospodarsku uporabu, koju uz predstavnike Ministarstva unutarnjih poslova čine predstavnici Ministarstva gospodarstva, Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo i Državnog inspektorata. Navedenim zakonom u hrvatsko zakonodavstvo prenijet će se Direktiva 93/15/EEZ koja se odnosi na stavljanje na tržište eksploziva za civilnu uporabu.

3.1.4.12. POTENCIJALNE EKSPLOZIVNE ATMOSFERE

Važeći tehnički propis u Republici Hrvatskoj za ovo područje, Pravilnik o temeljnim zahtjevima za opremu, zaštitne sustave i komponente namijenjene eksplozivnoj atmosferi plinova, para, maglica i prašina (N.N. 69/98, izmjene i dopune u N.N. 148/99, 04/00, 01/01 i 112/03) je usklađen s Direktivom 94/9/EZ o opremi i zaštitnim sustavima u potencijalno eksplozivnim atmosferama.

3.1.4.13. DIZALA

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje dizala nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Za ovo područje u Republici Hrvatskoj trenutno su na snazi tehnički propisi doneseni na temelju starog Zakona o normizaciji, koji nisu u skladu s europskim zahtjevima. To su: Pravilnik o obveznom atestiranju dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz osoba i tereta te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 116/00; 126/00), Pravilnik o obveznom atestiranju dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz tereta s kabinom u koju nije moguć pristup ljudi te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 1/01), Pravilnik o obveznom atestiranju zahvatnog uređaja za dizala te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 1/01), Pravilnik o obveznom atestiranju graničnika brzina za dizala te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 1/01), Pravilnik o obveznom atestiranju zabrave vrata voznog okna za dizala te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 1/01), Pravilnik o obveznom atestiranju odbojnika koji se upotrebljavaju za dizala te o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe ovlaštene za atestiranje tih proizvoda (Narodne novine br. 55/96; 1/01) i Naredba o obveznom atestiranju čeličnih užadi za opću namjenu (Narodne novine br. 55/96; 1/01).

Za 2004. godinu predviđeno je donošenje Pravilnika o dizalima kojim će se u hrvatsko zakonodavstvo preuzeti Direktiva 95/16/EZ koja se odnosi na dizala.

3.1.4.14. ENERGETSKA DJELOTVORNOST ELEKTRIČNE OPREME

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje energetske djelatnosti nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Za 2004. godinu predviđeno je donošenje Pravilnika o zahtjevima za energetske djelatnosti kućanskih električnih hladnjaka, zamrzivača i njihovih kombinacija kojim će se u hrvatsko zakonodavstvo preuzeti Direktiva 96/57/EZ o zahtjevima za energetske djelatnosti kućanskih električnih hladnjaka, zamrzivača i njihovih kombinacija.

Nadalje, potrebno je izvršiti i usklađivanje s regulativom koja se odnosi na energetske djelatnosti kućanskih aparata i uredske električne opreme, premda te direktive ne spadaju u direktive Novoga pristupa, ali utvrđuju dodatne zahtjeve s obzirom na energetske djelatnosti za dio električnih uređaja koji su pod direktivom 73/23/EEZ. To područje treba biti obuhvaćeno u postupku usklađivanja, ali tako da se usklađuje u cjelini s EU direktivama o energetskoj djelatnosti: 92/75/EEC, 94/2/EC, 95/12/EC, 95/13/EC, 97/17/EC, 98/11/EC, 2002/31/EC, 2002/40/EC, 2003/66/EC, te se implementacija tih direktiva planira u 2004. godini.

3.1.4.15. OPREMA POD TLAKOM

Temeljem starog Zakona o normizaciji (NN55/96) najveći dio tehničke regulative za ovo područje preuzet je iz zakonodavstva bivše države SFRJ, koja se koncepcijski temelji na starom pristupu i normama koje su danas tehnički zastarjele. Postojeća tehnička regulativa za područje tlačnih posuda (Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne tlačne posude iz 1983. i Pravilnik za pokretne tlačne posude iz 1980.) ne obuhvaća sve aspekte sigurnosti proizvoda, koji su uređeni europskim direktivama Novog pristupa, niti zahtjevima i mogućnostima današnje proizvodnje.

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva predviđeno je da se do konca 2004. godine prenese u hrvatsko zakonodavstvo Direktiva Novog pristupa 97/23/EEZ koja se odnosi na tlačnu opremu. U tom smislu Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva zaduženo je za izradu i donošenje Pravilnika o opremi pod tlakom.

3.1.4.16. RADIJSKA OPREMA I TELEKOMUNIKACIJSKA TERMINALNA OPREMA

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje radijske opreme i telekomunikacijske terminalne opreme nadležno je Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR).

Do kraja 2004. planira se napraviti studija o postojećem stanju infrastrukture koja je potrebna za potpunu primjenu Direktive 1999/5/EZ. U tu svrhu potrebno je istražiti mogućnost osnivanja europski priznatog laboratorija za ispitivanje R i TT opreme, osposobiti odgovarajuće službe inspekcijanskog nadzora tržišta R i TT opreme kao i mogućnost sklapanja PECCA sporazuma s Europskom unijom. Ovo bi se ostvarilo uz tehničku pomoć CARDS programa. Rezultat ove druge faze bio bi novi Pravilnik o stavljanju na tržište, u pogon i u uporabu radijske opreme i telekomunikacijske terminalne opreme uz potpuni prijenos odredbi Direktive 1999/5/EZ u nacionalno zakonodavstvo. Ovime bi se omogućilo, uz ostalo, da se proizvodi hrvatske industrije elektroničkih komunikacija jednakopravno pojavljuju na EU tržištu.

3.1.4.17. REKREACIJSKA PLOVILA

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje rekreacijskih plovila nadležno je Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR).

U smislu obveza koje se odnose na izjednačavanje tehničkog zakonodavstva s *acquis communautaire-om* iz područja Uprave pomorstva do sada smo se upoznali sa sadržajem propisa Europske unije i usporedili ih sa nacionalnim zakonodavstvom te definirali pravne okvire za implementaciju odredbi iz područja tehničkog zakonodavstva.

U tom smislu će se odredbe Direktive 94/25/EEZ koja se odnosi na rekreacijska plovila, implementirati u podzakonske akte nacionalnog zakonodavstva kako se predviđa Zakonom o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika, prije svega donošenjem Pravilnika o brodicama i jahtama.

3.1.4.18. POMORSKA OPREMA

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje pomorske opreme nadležno je Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (**MMTPR**).

U pogledu Direktive 96/98/EEZ o pomorskoj opremi, kojom se određuje pomorska oprema broda, njezina se implementacija predviđa za 2004. godinu, i to na način da će biti primijenjena kroz Tehnička pravila Hrvatskog registra broda.

3.1.4.19. ŽELJEZNIČKI SUSTAV VELIKIH BRZINA

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje željezničkog sustava velikih brzina nadležno je Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (**MMTPR**).

U smislu obaveza koje donosi usklađivanje tehničkog zakonodavstva s *acquis communautaire* – om nameće se obaveza implementacije EU Direktive 96/48/EC o funkcionalnoj spojivosti transeuropskih željezničkih sustava velikih brzina. Istu će bit moguće djelomično implementirati tj. izradom pravilnika na osnovu novog Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (narodne Novine br. 158/03), usvojenim u Saboru 25. rujna 2003.g., a kojim se određuje da će Vlada RH urediti uredbom koje tijelo državne uprave donosi pojedini tehnički propis.

Ista direktiva će se djelomično implementirati i u Nacrt prijedloga Zakona o sigurnosti željezničkog prometa, čija se izrada predviđa za 4. kvartal 2004.g., što je uvjetovano i drugim direktivama EU iz područja sigurnosti željezničkog prometa koje tek trebaju biti usvojene od strane Europske unije.

3.1.4.20. PAKIRANJE I AMBALAŽNI OTPAD

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje pakiranja i ambalažnog otpada nadležno je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (**MZOPUIG**).

Gospodarenje otpadom prepoznato je kao prioritetno područje zaštite okoliša. Prema novom Zakonu o otpadu predviđeno je donošenje niza podzakonskih propisa kojima se detaljnije reguliraju odredbe Zakona. Jedna od mjera je Pravilnik o postupanju s ambalažnim otpadom kojim će se u hrvatsko zakonodavstvo preuzeti Direktiva 94/62/EEZ o pakiranju i ambalažnom otpadu.

3.1.4.21. MEDICINSKA OPREMA I MEDICINSKI PROIZVODI

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi utvrđeno je kao tijelo nadležno za preuzimanje u hrvatsko zakonodavstvo Direktive 90/385/EZ koja se odnosi na medicinske aktivne implantabilne uređaje, Direktive 93/42/EEZ koja se odnosi na medicinske uređaje i Direktive 98/79/EEZ o *in vitro* dijagnostičkim medicinskim uređajima.

Zakonom o lijekovima i medicinskim proizvodima koji je stupio na snagu 06. kolovoza 2003. godine, osniva se Agencija za lijekove sa početkom rada 01. listopada 2003. godine, s tim da nadležnosti vezane uz postupanje s medicinskim proizvodima preuzima 01. siječnja 2004. godine. Tijekom 2004. godine predviđa se donošenje podzakonskih propisa za provedbu Zakona među kojima je i podzakonski propis kojim se preuzima Direktiva 93/42/EEZ.

3.1.5. DIREKTIVE STAROG PRISTUPA

Nacionalnom strategijom za usklađivanje tehničkog zakonodavstva predviđeno je usklađivanje tehničkog zakonodavstva Republike Hrvatske i s direktivama Starog pristupa za ona područja u kojima on još ostaje na snazi, kao što su npr. proizvodi automobilske, farmaceutske, prehrambene i zrakoplovne industrije.

Za izradu zakona odnosno provedbu mjera na prenošenju u hrvatsko zakonodavstvo direktiva Staroga pristupa zadužena su u skladu sa svojim djelokrugom pojedina ministarstva odnosno državne upravne organizacije.

S obzirom na navedeno i u ovom segmentu pristupilo se osnivanju radnih skupina za prenošenje pojedinih direktiva odnosno pripremu tehničkih propisa za pojedina područja.

3.1.5.1. PREHRAMBENI PROIZVODI

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje prehrambenih proizvoda nadležno je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (**MPŠIVG**).

Postojeći tehnički propisi za hranu – pravilnici o temeljnim zahtjevima kakvoće hrane, preuzeti su 1991. godine iz pravnog sustava SFRJ i u nadležnosti su Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo. Tijekom proteklih godina dio tih propisa je zamijenjen novim, donesenim na temelju starog Zakona o normizaciji (Narodne novine br. 55/96).

Stupanjem na snagu Zakona o hrani (Narodne novine 117/03 i 130/03), stvoren je novi pravni okvir za donošenje novih pravilnika o temeljnim zahtjevima kakvoće hrane, deklariranju hrane i dr., te je na taj način nadležnost nad ovim propisima prenesena iz Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo u Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva.

U Republici Hrvatskoj je na snazi oko 30 – ak vertikalnih (sektorskih) propisa o temeljnim zahtjevima kakvoće hrane.

Zakonom o hrani dan je rok od dvije godine u kojem će se donijeti novi pravilnici o temeljnim zahtjevima kakvoće hrane. Pri izradi novih pravilnika posebna pozornost obratit će se usklađivanju sa propisima EU koji se odnose na ovo područje. U tom procesu prvenstveno će doći do smanjenja broja postojećih vertikalnih propisa, a također će doći do izmjene sadržaja postojećih propisa u smislu izdavanja zahtjeva koji će se odnositi na sve grupe proizvoda u takozvane horizontalne pravilnike – primjerice pravilnik o deklariranju hrane koji će biti donesen do konca 2003. godine.

Nadalje, Projekt CARDS 2002 za jačanje infrastrukture u području poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, čiji su nositelji Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, Ministarstvo zdravstva i Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo, ima za cilj osnažiti zakonodavni i institucionalni okvir za razvoj politike i zakonodavstva u području poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, u skladu s *acquis-om*. U okviru navedenog projekta planirano je da se prema već utvrđenim prioritetima napravi detaljna usporedna analiza pravilnika o temeljnim zahtjevima kakvoće hrane s EU propisima, utvrdi njihova usklađenost s EU propisima te odrede rokovi izrade i implementacije novih pravilnika.

Kao prioriteti za izradu uzeti su pravilnici koji kao vertikalni propisi postoje i u EU, te je stoga planirano da se u 2004. godinu izrade i donesu slijedeći propisi:

- pravilnik o temeljnim zahtjevima za jaka alkoholna pića;
- pravilnik o temeljnim zahtjevima za šećere;
- pravilnik o temeljnim zahtjevima za kavu;
- pravilnik o temeljnim zahtjevima za prirodne mineralne vode.

3.1.5.2. MOTORNA VOZILA

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje motornih vozila nadležan je Državni zavod za intelektualno vlasništvo, normizaciju i mjeriteljstvo (**DZIVNM**).

Sadašnji pravni okvir u ovom području stvoren je Uspostavljanjem nacionalnog sustava homologacije cestovnih vozila kao cjeline vozila, koje je započelo je 1994. godine donošenjem Odluke Vlade Republike Hrvatske o sukcesiji Ženevskog sporazuma iz 1958. godine (zajedno s pridodanih četrdeset i devet ECE pravilnika) ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 8/94).

Uspostavljeni sustav temelji se na odredbama toga sporazuma i uređen je sljedećim nacionalnim propisima donesenim na temelju starog Zakona o normizaciji ("Narodne novine" broj 55/96): Pravilnikom o homologaciji vozila ("Narodne novine" broj 15/02, 88/02 i 28/03), Napatkom za provođenje postupka homologacije vozila ("Narodne novine" broj 15/02), Pravilnikom o utvrđivanju visine i načina plaćanja naknada za pokriće troškova u postupku homologacije vozila ("Narodne novine" broj 107/96 i 97/97) i. Naredbama o homologaciji opreme i dijelova vozila.

Funkcioniranje nacionalnog sustava homologacije vozila kao cjeline počelo je 15. rujna 1997. godine.

Zahtjevi za sustave, opremu i dijelove vozila su definirani naredbama o homologaciji (pojedinačni propisi o homologaciji). Te naredbe (doneseno 87 naredaba) su sukladne zahtjevima odgovarajućih ECE pravilnika na koje upućuju te naredbe. U provedbi, prihvaćaju se homologacije izdane prema odgovarajućim ECE pravilnicima kao i smjernicama Europske unije (EU smjernice) koje odgovaraju ECE pravilnicima.

Nacionalnim propisom, Pravilnik o temeljnim zahtjevima za traktore za poljoprivredu i šumarstvo («NN»75/01 i 4/02) koji je u skladu s međunarodnim propisima i normama (OECD kodovi, HRN ISO norme i određeni zahtjevi EU-smjernica), određeni su uvjeti koje moraju zadovoljavati predmetni traktori prije stavljanja u promet. U je tom smislu uspostavljen odgovarajući sustav za ocjenu sukladnosti traktora s propisanim zahtjevima.

U 2004. godini predviđeno je usklađivanje u području motornih vozila kategorije M, N i O (vozila koja imaju najmanje četiri kotača) i kategorije L (vozila koja imaju dva ili tri kotača) donošenjem nacionalnih propisa.

To usklađivanje će se provesti na način da će se dvije osnovne direktive implementirati kroz dva osnovna pravilnika, (1) za motorna vozila na najmanje četiri kotača i (2) za vozila na dva ili tri kotača, a pojedinačne direktive će se implementirati kroz odgovarajuće pojedinačne propise (tehničke specifikacije) koji se odnose na sustave, opremu i dijelove vozila. Stupanje na snagu tih propisa bi bilo do kraja 2004. godine, a početak njihove primjene od dana pristupanja Europskoj uniji.

Ti propisi bi u pogledu zahtjeva i postupaka ispitivanja bili u potpunosti usklađeni s odgovarajućim EU direktivama. Nadležno tijelo za donošenje tih propisa je Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo.

3.1.5.3. STAKLO

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje stakla nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Važeći tehnički propis kojim je regulirano područje kristalnog stakla pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo je Pravilnik o uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opće uporabe koji se mogu stavljati u promet (NN 197/03).

Za 2004. g. predviđa se donošenjem Pravilnika za proizvode od kristalnog stakla preuzimanje u hrvatsko zakonodavstvo Direktive 69/493/EEZ, a koja se odnosi na proizvode od kristalnog stakla.

3.1.5.4. TEKSTIL

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje tekstila nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Važeći tehnički propis za ovo područje je Pravilnik o primjeni hrvatskih normi pri obilježavanju, označivanju i pakiranju tekstilnih proizvoda te pri označivanju, deklariranju i pakiranju gotove kože, krzna i proizvoda od prirodne i umjetne kože (Narodne novine 31/97)

Direktive Starog pristupa za područja iz Ružičaste knjige Opće uprave za poduzetništvo Europske komisije točka 8.2.10. Tekstilni proizvodi:

- Direktiva 97/74/ EZ o označivanju sastava tekstilnih proizvoda
- Direktiva 97/37/ EZ je prilagodba Direktive 97/74/ EZ tehničkom napretku
- Direktiva 96/73/ EZ o određenim metodama kvantitativne analize binarnih mješavina tekstilnih vlakana
- Direktiva 73/44/ EEZ o kvantitativnoj analizi trinarnih mješavina tekstilnih vlakana

Kako ne postoji zakonska ili podzakonska regulativa sukladna ovim direktivama, Ministarstvo gospodarstva je pristupilo osnivanju Radne skupine za usklađivanje spomenutih direktiva i njihovo implementiranje u hrvatsko zakonodavstvo, vezano uz Nacionalnu strategiju usklađivanja tehničkog zakonodavstva Republike Hrvatske s tehničkim zakonodavstvom Europske unije.

Osnivanje Radne skupine je u tijeku a implementiranje direktiva Starog pristupa u hrvatsko zakonodavstvo se očekuje do prosinca 2004. godine, kada se planira izrada Pravilnika o nazivima tekstila, Pravilnika o određenim metodama kvantitativne analize binarnih mješavina tekstilnih vlakana i Pravilnika o kvantitativnoj analizi trinarnih mješavina tekstilnih vlakana, a njihova najvjerojatnija primjena očekuje s danom stupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

3.1.5.5. OBUĆA

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje obuće nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Direktiva Starog pristupa za područja iz Ružičaste knjige Opće uprave za poduzetništvo Europskog povjerenstva točka 8.2.11. Obuća, s kojom je potrebno izvršiti usklađivanje je Direktiva 94/11/ EZ o oznakama glavnih materijala kod proizvodnje cipele.

Kako ne postoji zakonska ili podzakonska regulativa sukladna ovoj direktivi, Ministarstvo gospodarstva je pristupilo osnivanju Radne skupine za usklađivanje spomenute direktive i njeno implementiranje u hrvatsko zakonodavstvo,

Osnivanje Radne skupine je u tijeku a implementiranje navedene direktive Starog pristupa u hrvatsko zakonodavstvo se očekuje do prosinca 2004. godine, donošenjem Pravilnika o oznakama glavnih materijala kod proizvodnje obuće dok se njena najvjerojatnija primjena očekuje s danom stupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

3.1.5.6. DRVO

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje drva nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Direktiva Starog pristupa za područja iz Ružičaste knjige Opće uprave za poduzetništvo Europskog povjerenstva točka 8.2.13. Drvo, s kojom je potrebno izvršiti usklađivanje je Direktiva 68/89 EEZ za usklađivanje zakonskih odredbi država članica u svezi klasiranja oblog drva (wood in the rough)

U svezi ove problematike kod nas još ne postoji određena zakonska regulativa, koja bi se bazirala na predmetnoj direktivi.

Do sada su samo izrađene i prihvaćane norme i to samo za neke vrste drva, koje su usklađene sa europskim normama. Norme za ostale vrste drva će se izraditi kada budu definirane europske norme.

U tijeku je osnivanje Radne skupine za drvo koja bi trebala do kraja 2004. dati prijedloge za implementiranje navedene direktive Starog pristupa u hrvatsko zakonodavstvo, te se predviđa izrada Nacrta Zakona o trgovačkim klasama u prometu oblim drvom.

3.1.5.7. KEMIJSKI PROIZVODI

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje kemijskih proizvoda nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Do sada je u Hrvatskoj područje kemijskih proizvoda uređeno s više zakonskih i podzakonskih akata.

- Zakon o mjeriteljskoj djelatnosti (Narodne novine, br. 11/94)
- Zakon o otrovima (Narodne novine, br. 27/99 i 55/99)
- zakon o prijevozu opasnih tvari (Narodne novine, br. 97/93)
- Zakon o eksplozivnim tvarima za gospodarsku uporabu (Narodne novine, br. 12/94)
- Zakon o lijekovima i medicinskim proizvodima (Narodne novine, br. 121/03)
- Zakon o zaštiti bilja (Narodne novine, br. 10/94 i 117/03)
- Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima (Narodne novine, br. 108/95)
- Zakon o eksplozivnim tvarima za gospodarsku uporabu (Narodne novine, br. 12/94)
- Zakon o kvaliteti, kontroli kvalitete i prometu mineralnih gnojiva (Narodne novine, br. 43/92)
- Zakon o zdravstvenoj ispravnosti i zdravstvenom nadzoru nad namirnicama i predmetima opće uporabe (Narodne novine, br. 1/97)
- Zakon o veterinarskim lijekovima i veterinarsko-medicinskim proizvodima (Narodne novine, br. 79/98)

Cjelovito područje klasifikacije, pakiranja, etiketiranja kemikalija, razvrstanih prema direktivama EU, te zabrane stavljanja na tržište, odnosno uporabe, uredit će se podzakonskim aktima temeljenim na Zakonu o kemikalijama, čije se donošenje očekuje u listopadu 2003.

Zakon će biti usklađen s Direktivom Vijeća 67/548/EEZ od 27. lipnja 1967. godine o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih uredbi koje se odnose na klasifikaciju, pakiranje i označavanje opasnih supstanci) i Direktivom vijeća 2001/59/EZ (izmjena direktive 67/548/EEZ), te Direktivom 1995/45/EZ koja se odnosi na označavanje opasnih proizvoda.

Direktiva 76/769/EEC koja se odnosi na ograničavanje i zabranu stavljanja na tržište i uporabe određenih proizvoda i direktive koje iz nje proizlaze (Direktiva 79/663/EEZ, Direktiva 82/806/EEZ, Direktiva 82/828/EEZ, Direktiva 83/264/EEZ, Direktiva 83/478/EEZ, Direktiva 85/467/EEZ, Direktiva 85/610/EEZ, Direktiva 89/677/EEZ, Direktiva 89/678/EEZ, Direktiva 91/157/EEZ) temelj su za usklađivanje podzakonskih akata, koji će se temeljiti na Zakonu o kemikalijama.

Ti podzakonski propisi su Pravilnik o ograničavanju stavljanja na tržište i uporabe određenih proizvoda i Pravilnik o Klasificiranju, pakiranje i označavanje opasnih proizvoda.

3.1.5.8. DETERDŽENTI

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje deterdženata nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Plasiranje deterdženata na tržište regulirano je Pravilnikom o uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opće uporabe koji se mogu stavljati u promet (Narodne novine br.197/03), Naredbom o obveznom donošenju proizvođačkih specifikacija za deterdžente za strojno i ručno pranje tekstilnih predmeta (Narodne novine br. 53/91) / Sl. list 53/83) i Naredbom o obaveznom donošenju proizvođačkih specifikacija za tekuće deterdžente za ručno pranje posuđa (Narodne novine br. 53/91/ Sl. list 67/85).

Direktive koje se odnose na usklađivanje metoda za testiranje deterdženata (odnosno anionskih i ne-ionskih površinski aktivnih tvari su direktive s kojima treba provesti usklađivanje:

Council Directive 73/405/EEC on the approximation of the laws of the Member States relating to methods of testing the biodegradability of anionic surfactants.

Council Directive 82/242/EEC on the approximation of the laws of the Member States relating to methods of testing the biodegradability of non-ionic surfactants and amending Directive 73/404/EEC.

Council Directive 82/243/EEC on the approximation of the laws of the Member States relating to methods of testing the biodegradability of anionic surfactants.

Do kraja 2004. g. planira se donošenje Pravilnika o metodama testiranja biorazgradljivosti anionskih površinski aktivnih tvari, koji će biti usklađen s navedenim direktivama.

3.1.5.9. UMJETNO GNOJIVO

Do sada je u Hrvatskoj područje gnojiva bilo uređeno s više zakonskih i podzakonskih akata. Trenutni propisi koji su na snazi, koriste i zakonodavstvo iz prijašnje države preuzeto na osnovi Zakona o normizaciji NN 53/91.

Glavne neusklađenost važećeg Zakona u odnosu na pravne odredbe EU su slijedeći:

- postojećim propisima kvaliteta gnojiva veže se uz bivše JUS norme, koje su tehnički zastarjele, i ne odgovaraju današnjim mogućnostima proizvodnje, a ni potrebama primjene u poljodjelstvu.
- nema sustavnog niti jedinstvenog Zakona koji uređuje područje gnojiva,
- ove norme ne odgovaraju tzv. "NOVOM PRISTUPU" u europskoj normizaciji.

Nacionalnim programom za 2003. godinu bilo je predviđeno da se do srpnja 2003. godine izradi prijedlog Zakona o gnojivima koji bi zamijenio dosadašnji zakonski okvir koji je regulirao samo pitanje mineralnih gnojiva (Zakon o kvaliteti i kontroli kvalitete i prometu mineralnim gnojivima (NN43/92)).

Tijekom 2003 godine izrađen je novi nacrt Zakona o gnojivima i poboljšivačima tla, odnosno prošireno je područje koje uređuje ovaj Zakon s tvarima kao što su poboljšivači tla čime je cjelovito uređeno pitanje prometa i proizvodnje gnojiva i poboljšivača tla u Hrvatskoj. Prijedlog Zakona gnojivima i poboljšivačima tla u rujnu 2003. godine upućen je u Hrvatski sabor. Ovim aktom usklađuje se hrvatsko zakonodavstvo sa zakonodavstvom EU. Osnovna podloga za izradu ovog Nacrta Zakona bila je osnovna direktiva 76/116/EEC i njezine dopune. Zakon je stupio na snagu i objavljen je u Narodnim novinama 163/03.

Podzakonskim aktima na temelju Zakona o gnojivima i poboljšivačima tla, koji će se donijeti tijekom 2004. godine, ugraditi će se europski standardi kakvoće i označavanja gnojiva i poboljšivača tla u prometu, odnosno po usvajanju Zakona uslijedit će izrada podzakonskih akata kojima će se urediti pitanje kvalitete i kontrole kvalitete mineralnih gnojiva i poboljšivača tla, njihovo označavanje, registracija gnojiva i poboljšivača tla te evidencija prometa i proizvodne gnojiva i poboljšivača tla.

3.1.5.10. FARMACEUTSKI I KOZMETIČKI PROIZVODI

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje farmaceutskih i kozmetičkih proizvoda nadležno je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

U području farmaceutskih proizvoda (lijekovi za ljudsku uporabu) donesen je Zakon o lijekovima i medicinskim proizvodima (NN121/03) koji je predvidio osnivanje Agencije za lijekove, u čijoj je nadležnosti postupanje s lijekovima (davanje odobrenja za stavljanje u promet, laboratorijsko ispitivanje, provjera kakvoće i dr.

Temeljem Zakona o zdravstvenoj ispravnosti i zdravstvenom nadzoru na namirnicama i predmetima opće uporaba (NN 1/97) donijet je Pravilnik o uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opće uporabe koji se mogu stavljati u promet (NN 197/03), kroz čije se odredbe regulira i zdravstveni nadzor nad kozmetičkim proizvodima.

3.1.5.11. VETERINARSKI MEDICINSKI PROIZVODI

Prema Nacionalnoj strategiji za usklađivanje tehničkog zakonodavstva za područje veterinarskih medicinskih proizvoda nadležno je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva.

Zakon o veterinarskim lijekovima i veterinarsko-medicinskim proizvodima (Narodne novine br. 79/98) određuje pravni okvir za veterinarske lijekove.

Temeljem tog zakona doneseni su provedbeni propisi:

- Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne osobe u obavljanju djelatnosti prometa na veliko i malo veterinarskim lijekovima, ljekovitim dodacima i veterinarsko-medicinskim proizvodima (Narodne novine br. 73/99)
- Pravilnik o načinu provjere kakvoće veterinarskog lijeka, ljekovitog dodatka i veterinarsko-medicinskog proizvoda, te o načinu njihova čuvanja i vođenja očevida o provedenoj provjeri kakvoće (Narodne novine br. 148/99)
- Pravilnik o postupku i načinu davanja odobrenja za stavljanje u promet veterinarskog, lijeka, ljekovitog dodatka i veterinarsko-medicinskog proizvoda (Narodne novine br. 142/03).

3.1.6. JAVNE NABAVE

3.1.6.1. PRAVNI OKVIR

Sustav javnih nabava u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o javnoj nabavi (Narodne novine broj 117/01), Zakonom o Državnoj komisiji za kontrolu postupka javne nabave (Narodne novine broj 117/03), Uredbom o postupku nabave roba, radova i usluga male vrijednosti (Narodne novine broj 14/02) i Uredbom o evidencijama i objavama javne nabave (Narodne novine broj 14/02).

Ured za javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske u suradnji sa Državnom komisijom izraditi će prijedlog Nacrta izmjene i dopune Zakona o javnoj nabavi kako bi se postigao potpuni stupanj usklađenosti sa EU legislativom iz područja javnih nabavi odnosno sa sljedećim direktivama EU:

- 92/50/EEC- o usklađivanju postupka dodjele ugovora o javnim uslugama
- 93/36/EEC- o usklađivanju postupaka za dodjelu ugovora o javnim nabavkama
- 93/37/EEC - o usklađivanju postupka za dodjelu ugovora o javnim radovima
- 93/38/EEC - o koordiniranju postupaka nabave od strane subjekata koji djeluju u sektorima vodoprivrede, energetike, prijevoza i telekomunikacija.

Sustav pravne zaštite zasniva se na direktivama EU:

- 89/665/EEC - koordinacija revizijskog postupka javne nabave
- 92/13/EEC - koordinacija revizijskog postupka javne nabave u postupcima subjekata koji djeluju u sektoru vode, energije, prometa i telekomunikacija

Ministarstvu financija, Uprava za nabavu u suradnji s konzultantima iz SIGME i uz pomoć Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj u fazi je izrade navedenog nacrta, a daljnje radove po istom preuzeti će Ured za javnu nabavu VRH-a.

Navedene direktive EU u svezi javnog i uslužnog sektora do kraja 2004. godine će se znakovito promijeniti te će biti nužno prilagoditi hrvatski Zakon kada/ako novi zakonodavstveni paket bude prihvaćen očekujemo da će neki elementi novih direktiva (uključujući i fleksibilnost u svezi okvirnih dogovora i uporabe pregovaračkog postupka) neće moći tako jednostavno uklopiti u preskriptivni pristup hrvatskog Zakona o javnoj nabavi. Budući da će EU direktive koje reguliraju područja javne nabave do kraja 2004. godine doživjeti korjenite promjene Ured za javnu nabavu pristupiti će izmjeni Zakona o javnoj nabavi poslije stupanja na snagu novih direktiva EU, kako se Zakon o javnoj nabavi ne bi morao mijenjati dva puta

Pristupiti će se i izradi potrebnih podzakonskih akata i provedbenih propisa koji detaljnije razrađuju pojedine odredbe Zakona o javnoj nabavi, a pred završetkom je i Nacrt uredbe za pripremu, ocjenu i izvedbu investicijskih projekata koja je visokostručnog ekonomskog sadržaja, te slijedi upućivanje Nacrta uredne Vladi RH.

3.1.6.2. INSTITUCIONALNI OKVIR

Ured za javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske

Vlada Republike Hrvatske svojim je aktom sukladno odredbi članka 75. Zakona o javnoj nabavi, osnovala Ured za javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske, što je bilo predviđeno paralelno s početkom rada Državne komisije.

Osnivanjem Ureda za javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske i Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave izvršen je preustroj sadašnjeg sustava javne nabave.

Ured za javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske ovlašten je za provedbu, nadzor i primjenu Zakona o javnoj nabavi i podzakonskih propisa u području javne nabave. Ured daje, sukladno Zakonu o javnoj nabavi, propisane prethodne suglasnosti, upute i mišljenja korisnicima glede primjene Zakona te prikuplja, evidentira, obrađuje i analizira podatke o nabavi, podnosi kaznene prijave Državnom odvjetništvu, sudjeluje u izradi nacrtu prijedloga zakona i podzakonskih akata koji se odnose na nabavu te obavlja i druge poslove iz svog djelokruga.

CARDS projektom «Strengthening the Croatian Public Procurement System» po osnivanju Ureda za javnu nabavu pristupiti će se stručnom usavršavanju djelatnika Ureda te informatizaciji Ureda za javnu nabavu. U stručnom usavršavanju djelatnika Ureda javne nabave biti će omogućeno i stručno usavršavanje djelatnika Državne komisije za kontrolu postupka javne nabave.

Državna komisija za kontrolu postupka javne nabave

Zakonom o Državnoj komisiji za kontrolu postupka javne nabave (Narodne novine 117/03) određeno je da će Komisija početi sa radom danom potvrđivanja statuta od strane Vlade Republike Hrvatske. Komisija se sastoji od 5 članova koje je na prijedlog Vlade RH potvrdio Sabor RH i stručnih službi.

Državna komisija preuzela je od Uprave za nabavu, Ministarstva financija žalbene postupke, a njenim osnivanjem usklađen je sustav zaštite prava sudionika javnih nabava Republike Hrvatske sa EU direktivama.

Osnivanjem Državne komisije za kontrolu postupka javne nabave i Ureda za javnu nabavu Vlade RH uspostavljen je novi transparentni sustav javne nabave budući da su oba nova tijela nezavisna a temeljeni cilj Komisije je reguliranje pravne zaštite sudionika javne nabave i zaštita javnog interesa, te osiguravanje odgovarajuće pravne zaštite utemeljene na načelima zakonitosti, materijalne istine, samostalnosti u rješavanju, efikasnosti i ekonomičnosti. Dostupnost i provedba učinkovite pravne zaštite ovisi o postupovnim odredbama koje potiču ili otežavaju pravnu zaštitu. Neodgovarajuća pravna zaštita predstavlja opasnost od nezakonitih radnji i postupaka sudionika javne nabave i visoki stupanj rizika zbog korupcije te povlačenje ponuditelja s tržišta zbog njihove nezainteresiranosti.

Osnivanje Državne komisije za kontrolu postupka javne nabave predstavlja uvjet za II fazu reforme sustava javne nabave i pravne zaštite sudionika javne nabave. Usklađuju se uvjeti, i postupci sa zahtjevima, načelima i pravilima međunarodnih institucija i modelima primijenjenim u zakonodavstvima zapadnoeuropskih zemalja i vodećih tranzicijskih zemalja, a i potpuna usklađenost sa direktivama.

Postupak javne nabave zahtijeva transparentnost i nediskriminaciju. U tom cilju postupci kontrole i pravni lijekovi moraju biti dostupni svim stranama u slučaju kršenja prava. Nedostatak pravnih lijekova smanjuje broj potencijalnih ponuditelja. Postupak kontrole i postupak povodom pravnih lijekova mora biti učinkovit i brz da bi se zadovoljili zahtjevi za učinkovitost, efikasnost i ekonomičnost nabave a u svrhu djelotvornog korištenja proračunskih i drugih sredstava te poticanja slobodnog tržišnog nadmetanja.

3.1.7. SLOBODNO KRETANJE KULTURNIH DOBARA

U Republici Hrvatskoj uređeno je pitanje zaštite nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti putem zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza ili provoza roba. Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara iz rujna 2003. godine ("Narodne novine", br. 151/03), ostvarene su u tom dijelu zadaće iz Nacionalnog programa Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji -2003. godine, te je u potpunosti usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa propisima EU koji uređuju kulturna dobra. Posebno su uređena pitanja povrata nezakonito odnesenih kulturnih

predmeta iz država članica EU i izvoza kulturnih predmeta navedenih u Uredbi Vijeća EEZ broj 3911/92 od 9. prosinca 1992. o izvozu kulturnih dobara (Službeni list broj L 395, 31/12/1992, str. 001-005).

Tako je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara uređeno pitanje povrata nezakonito odnesenih kulturnih predmeta iz država članica EU, sukladno Direktivi 93/7/EEZ o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s područja države članice. Pitanje povrata nezakonito odnesenih kulturnih predmeta u Republici Hrvatskoj također je uređeno UNESCO -vom Konvencijom o mjerama zabrane i sprječavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara, Pariz, 14. studenoga 1970. (NN Međunarodni ugovori 12/93) i UNIDROIT-ovom Konvencijom o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima (NN Međunarodni ugovori 5/2000). Za slučaj ratnog sukoba ova pitanja su uređena Konvencijom o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba i Protokolom u vezi sa zabranom izvoza kulturnih dobara s okupiranih teritorija, Haag, 14. svibnja 1954. godine (NN Međunarodni ugovori 12/93;6). Kazneni zakon Republike Hrvatske (NN 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01) propisuje u članku 325. kazneno djelo oštećenja, uništenja i nedozvoljenog izvoza kulturnog ili prirodnog dobra.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara posebno je propisano da ministar kulture pravilnikom utvrđuje popis grupe kulturnih predmeta, čiji povrat, u slučaju nezakonitog odnošenja, mogu ostvariti države članice EU sukladno odredbama ovoga Zakona. Prema ovom Zakonu ministar kulture treba donijeti ovaj pravilnik u roku narednih šest mjeseci.

U Republici Hrvatskoj detaljno je uređen postupak izdavanja odobrenja za iznošenje ili uvoz kulturnih dobara. Člankom 67. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisano je da se kulturna dobra, kao i sva dobra pod preventivnom zaštitom ne mogu iznositi u inozemstvo. Iznimno je člankom 68. Zakona dopušteno da se kulturno dobro može privremeno iznijeti iz Republike Hrvatske u inozemstvo radi izlaganja, ekspertiza, obavljanja radova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ili drugih opravdanih razloga uz odobrenje nadležnog tijela, Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture ili za područje Grada Zagreba, Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu.

Nadležno tijelo vodi evidenciju zahtjeva i danih odobrenja za iznošenje kulturnih dobara, te provjerava je li kulturno dobro vraćeno u zemlju u roku utvrđenom u rješenju kojim se daje odobrenje za iznošenje.

Postupak iznošenja kulturnih dobara iz Republike Hrvatske detaljno je uređen Pravilnikom o uvjetima za davanje odobrenja radi iznošenja kulturnih dobara iz Republike Hrvatske («Narodne novine», br. 104/02), čiji je sastavni dio obrazac zahtjeva za odobrenje iznošenja kulturnoga dobra/umjetnine iz Republike Hrvatske, koji je sukladan obrazcu propisanom Uredbom Komisije (EEZ) br. 752/93 od 30. ožujka 1993. kojom se utvrđuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća EEZ broj 3911/92 od 9. prosinca 1992. godine o izvozu kulturnih dobara (Službeni list broj L 007, 1/03/1993, str. 0024-0032).

Kulturna dobra mogu se uvoziti i unositi u Republiku Hrvatsku uz odobrenje zemlje iz koje se uvoze ili unose. Uvoznik kulturnog dobra, ili osoba koja unosi kulturno dobro, dužna je bez odgađanja prijaviti kulturno dobro nadležnom tijelu, odgovarajućem Konzervatorskom odjelu Ministarstva kulture (članak 70. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara).

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisano je da će se danom ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije propisani postupak izdavanja odobrenja za iznošenje ili uvoz kulturnih dobara

primjenjivati odgovarajuće i na predmete navedene u Uredbi Vijeća EEZ broj 3911/92 od 9. prosinca 1992. o izvozu kulturnih dobara (Službeni list broj L 395, 31/12/1992, str. 001-005).

Do kraja prvog kvartala 2004. godine potrebno je donijeti provedbene propise na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, i to pravilnik:

- Pravilnik kojim se utvrđuje popis grupe predmeta koji se mogu smatrati nacionalnim blagom država članica Europske unije u pogledu kojega mogu ostvarivati povrat zbog nezakonitog odnošenja (Dodatak A).

Pravilnik kojim se utvrđuje popis grupe predmeta koji se mogu smatrati nacionalnim blagom država članica Europske unije u pogledu kojega mogu ostvarivati povrat zbog nezakonitog odnošenja, treba sadržavati kulturne predmete iz Dodatka Direktivi 93/7/EEZ o povratu kulturnih dobara nezakonito odnesenih s područja države članice i Direktive 96/100/EZ kojom se mijenja Dodatak Direktivi 93/7/EEZ.